

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Meditationum evangelicarum pars tertia, hoc est:
Tractatio evangeliorum tam dominicalium, quam
festivalium, ad recte se sub variis tentationum generibus
gerendum, disposita**

Creide, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-126133](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-126133)

Licetigitur, Rege expergefacto, juvenes illi orationes fuis habuerint, & quilibet, rationibus, quo potuit optimis, confirmatum ierit opinionem suam: attamen veritas tandem palmam obtinuit, omnes populi namque clamarunt, & dixerunt: Magna est veritas & prævalet, 3. Eft. 3. v. 5. legq. & 4. v. 1. seqq.

Rectè sic statutam est. Veritas quippè premi potest, sed non opprimi.

Attamen si Christianismus, ut quartus, prioribus adjungeret se, & diceret: fortissimus est amor, non dubium est, quin ille triumphum ageret, ipse siquidem Spiritus sanctus, amorem fortissimum esse adseverat, inquit: fortis est, ut mors, dilectio; dura sicut infernus æmulation: lampades ejus, lampades ignis, & flamma Domini. Aquæ multæ non poterunt extinguere caritatem, nec flumina obruent illam &c. Cant. 8. v. 6.

Luculentum exemplum, quod dilectio Dei præsertim, fortissima sit, ex Evangelio nostro discere possumus, in quo, dilectionem Deum quasi ipsum, qui tamen fortissimus est, superasse, audimus, quod nobis Filium suum unigenitum, & dilectissimum, quem ex corde suo genuit, donaverit.

Etiamsi enim veritas & justitia Dei in summo quoque gradu fortia & immutabilia sint: Dilectio tamen Dei ejusmodi temperamentum reperit, ut per Filium, quem ex caritate nobis donavit, justitiæ & veritati ejus satisfactum sit. Quod enim in carne pro nobis passus, & in stipite crucis pro nobis mortuus est, hoc ipso veritatem & justitiam divinam conservavit, quæ mortem generi humano attribuerant: Ex amore verò ortum est, quod nobis Filius

Dei donatus est, in quo habemus redemptionem per sanguinem ejus.

De hac Dei dilectione erga nos, & totum mundum, prælectum Evangelium agit.

Nos pro Instituti ratione videbimus

I. *Triplicem Querelam.*

II. *Triplicem Medelam.*

III. *Triplicem Cautelam.*

J. J.

Exegetis.

Vivo ego, dicit Dominus Deus: non delector morte, sed ut convertatur impius à via sua, & vivat, Ezech. 33. v. 11.

Hic jurat veritas ipsa, ratione salutis nostræ, quod eam serio quærat & desideret. Plus adhuc facit in prælecta Pericope, ex qua percipimus, quod nobis unigenitum Filium suum dederit, ut per eum vitam æternam habeamus. Verum multi eum rejiciunt, cum tamen vera sit lux, illuminans omnem hominem venientem in mundum, Joh. 1. vers. 9. 11. ideo quoque in tenebris ambulant, nescientes quo vadant, Joh. 12. v. 35. postea sequitur iudicium, ut, quia tenebras magis dilexerunt quam lucem, cum rectoribus tenebrarum seculi hujus, Eph. 6. v. 12. mittantur in tenebras exteriores, ubi erit fletus & stridor dentium, Matth. 22. v. 13.

Idipsum Servator innuit in præsentis Pericope, quando de illis, qui non credunt in nomen unigeniti Filii Dei, dicit, quod jam tum iudicati sint.

Querela respicit

I. *Summum incredulitatis flagitium: de qua Christus: Qui non credit in nomine unigeniti Filii Dei, jam iudicatus est.*

m m m m

Quid

Quid hinc incredulitas sit & vocetur, Christus ipse declarat, nimirum non credere in nomen unigeniti Filii Dei. Ubi per nomen unigeniti Filii Dei intelligitur Christus, & ratione personæ, quod sit verus Deus à Patre ab æterno genitus, & verus homo ex Maria Virgine in tempore natus; & ratione triplicis officii, quod sit Propheta, Rex & Sacerdos noster, quinimò unus ille Mediator Dei & hominum, 1. Tim. 2. v. 5. Quicunque igitur in hunc salutis fontem non credit, ille committit

1. *Peccatum Salvatorem rejiciens.* Hæc *aversionis* imprimis Judæis familiaris erat, cum Christus in diebus carnis inter illos conversaretur, non enim Christum ceperunt, ubi in propria venit, Joh. 1. vers. 11. sed dixerunt: Nolumus, hunc regnare super nos, Luc. 19. vers. 4. qui ostenderet nobis bona, Psalm. 4. vers. 6. adeoque non sunt confisi super Sanctum Israel, & Dominum non requisierunt, Esa. 31. vers. 1. Sicut adhuc hodiè Judæi in hunc universalem mundi Salvatorem credere nolunt, ut rectè de illis illud Pauli dici possit: Eratis in illo tempore sine Christo, & sine Deo in hoc mundo, Ephes. 2. v. 12. siquidem tempore passionis expresse dicebant: Tolle, tolle eum, Joh. 19. vers. 15. & ita despexerunt & odio habuerunt Christum: Qui verò Christum odit, & Patrem ejus odit, Joh. 15. vers. 23.

Idem faciunt Papistæ, quando Christum ut unicum illum Advocatum adspernantur, & sanctos demortuos ut Mediatores & Intercessores implorant: Derelinquentes fontem aquæ vivæ, &

fodentes sibi cisternas, cisternas dissipatas, quæ continere non valent aquas, Jer. 2. v. 13.

Verum Christus solus est Advocatus noster, 1. Joh. 2. v. 1. sedens ad dexteram Dei, & interpellans pro nobis, Rom. 8. v. 34. Abraham verò nescit nos, & Israel ignorat nos, Esa. 64. vers. 16. sed Dominus attendit & audit, quando invocamus eum, Mal. 3. v. 16. scit quoque, quibus indigeamus, Matth. 6. v. 32.

Optimè itaque facimus, pleni fiducia dicentes: Adjutorium nostrum in nomine Domini, qui fecit cælum & terram, Psal. 124. v. ult.

2. *Peccatum justificationem impediens.* Hæc enim fundatur in Christo, ejusque sanctissimo merito, quia justificamur per redemptionem, quæ est in Christo Jesu, Rom. 3. v. 24. & Pater gratificavit nos sibi in Dilecto, in quo habemus redemptionem per sanguinem ejus, Eph. 1. v. 6, 7. Unde & Scriptura testatur, quod nobis à Deo factus sit justitia, 1. Cor. 1. v. 30. hinc credenti in eum, qui justificat impium, reputatur fides ejus ad justitiam, Rom. 4. v. 5.

Ubi verò per opera justificari velis, ut Phariseus ille, Luc. 18. v. 11. & Scriba, Luc. 10. v. 29. ibi evacuaris à Christo, & excidis à gratia, Gal. 5. v. 4. sine Christo verò coram Deo non justificari, nec faciem ejus videre possumus, sicut nec fratres Josephi faciem ejus videre poterant, nisi adducto fratre natu minimo, Gen. 43. v. 3. verum in Christo habemus accessum & fiduciam in confidentia ad Patrem, Eph. 3. v. 12.

Hinc iterum à Pontificiis per operum merita justificari satagentibus impingitur. Verum ex operibus legis non justificabitur
omnis

omnis caro, Gal. 2. v. 16. Beati verò, quorum remissa sunt iniquitatis, & quorum tecta sunt peccata, Psal. 32. v. 1.

3. *Peccatum damnationem attrahens.* Hoc enim Christus perspicue indicat, dicens: Qui non credit, jam judicatus est: & iterum: Qui non crediderit, condemnabitur, Marc. 16. v. 16.

Quod si peccata actu damnationem inferrent, nemo hominù servaretur. Omnes enim peccaverunt, & egent gloria Dei, Rom. 3. v. 23. Quando verò homines in peccatis perseverant, Christum propitiatorem abjiciunt, ejusque meritum quasi conculcant, Hebr. 10. v. 29. id damnationem efficit, ut Christus hic testatur.

Cain & David ambo magni peccatores erant, uterque gravem reatum incurrerat: ille fratrem Abelem, hic Uriam Hethæum Ammonitarum gladio peremerat, Gen. 4. v. 8. 2. Sam. 11. v. 16. Cain desperabat de misericordia Dei, inquiens: Major est iniquitas mea, quam ut remittatur, Gen. 4. v. 13. Propter hanc ἀπισίαν utique damnatus est. Ex adverso verò David post lapsum erigit se gratiâ & misericordiâ divinâ, dicens: Miserere mei Deus, secundum misericordiam tuam, Psal. 51. v. 3. & transtulit Dominus peccatum suum, ne moreretur, 2. Sam. 12. v. 13.

Idem exemplo Petri & Judæ patet. Videte, igitur fratres! ne fortè sit in aliquo vestrum cor malum incredulitatis, discedendi à Deo vivo, Hebr. 3. v. 12.

Si quis verò peccaverit, Advocatum habemus apud Patrem, 1. Joh. 2. v. 1. 2. Nemo igitur causam habet desperandi cum Caino: Ubi enim abundavit delictum, superabundavit & gratia, Rom. 5. v. 20.

II. *Hominum incredulorum judicium*, de quo Servator: Qui non credit, jam judicatus est. Quod non intelligendum de extremo judicio, quod nondum factum, sed futurum est eo die, in quo judicaturus est orbem, in justitia per virum, per quem decreverat, Act. 17. v. 31. Nihilominus tamen increduli judicati sunt

1. *Per Dei judicium.* Deus Opt. Max. quasi supremus Judex & legislator ab æterno sedet, & dicitur cuique peccatori pœnam, quam pro merito est, adeoque jam in judicio Dei judicatus est.

2. *Per Scripturæ effatum.* In hac cuilibet sententia decisiva, ratione peccati commissi, lata est, siquidem è libris Prophetarum & Apostolorum omnes homines judicabuntur, teste Joanne Apoc. 20. v. 12. in his incredulis omnibus definitum est, quod pœnas daturi sint, interitum æternum à facie Domini, & à gloriâ virtutis ejus, 2. Thess. 1. v. 9.

3. *Per culpa reatum.* Sicut enim qui homicidium perpetravit, hoc ipso homicidii reatum contraxit, licet pœnam adhuc expectet: Ita etiam cum incredulitate res se habet, qui in illa perseverat, reatum damnationis hoc ipso incurrit.

4. *Per conscientia forum.* Si homo malum quid commisit, & quidem ex infidelitate, cogitationes inter se invicem accusant se, Rom. 2. v. 15, postea testis est conscientia & convincit peccatorem, quin & nunquam exequitur pœnam, sicut id ipsum Proditoris Judæ exemplum, primò scelus confitentis, Matth. 27. v. 4. deindè se suspendentis, i. e. clare testatur,

m m m m 2

5. Per

5. *Per fulminis Ecclesiastici jaculum*, quod impœnitentibus & incredulis, nisi pœnitentiam egerint, vi clavis ligantis, quam Christus Ecclesiæ tradidit, Joh. 20. v. 23. ex suggestu vel in confessione annuntiat, quo ipso efficaciter judicantur, & corpore & anima ligati Satanæ traduntur, sicut Paulus incestuosum hoc modo excommunicavit, & judicavit, 1. Corinth. 5. v. 5.

Hæc judicia omnia in hoc mundo super impios veniunt, quæ sanè omninò terribilia sunt. Sed terribilius longè iudicium exsequetur die novissimo, quando impij & increduli, iudici infernali, & multis myriadibus Diabolorum cruciandi tradentur, ubi commanducabunt linguas suas præ dolore, Apoc. 16. vers. 10. quia Jesum in ore suo non confessi sunt Dominum, nec corde suo crediderunt, quod Deus illum suscitavit ex mortuis, Rom. 10. v. 9.

Quilibet proinde incredulitatem fugiat: Qui enim incredulus est Filio, non videbit vitam, sed ira Dei manet super eum, Joh. 3. v. ult.

III. *Mundum malitiæ receptaculum.* Mundus omnis malitiæ seminarium est, homines enim diligunt tenebras, & quidem magis, quam lucem, ideoque opera eorum mala esse, Servator adserit.

In mundo est concupiscentia oculorum, concupiscentia carnis, & superbia vitæ, 1. Joh. 2. v. 16. hoc ipso seducimur ad iniquitatem, & non raro corda innocentium, Rom. 16. vers. 19. Hinc Lu-

therus mundum stabulum pessimorum hominum appellat.

In mundo sunt sagæ & venefici, qui se ad nutum Diaboli componunt, ejusque mandata exsequuntur.

In mundo occurrunt hæretici & Sophistæ, per quos Diabolus zizania falsæ doctrinæ spargit, & homines corrumpit.

In mundo inveniuntur varia scandala, quibus in errorem inducantur, si fieri possit, etiam electi, Matth. 24. vers. 24.

Hæc innumera peccata & flagitia in mundo in filiis incredulitatis aluntur, & perpetrantur, ut rectè dixerit David: Circumquaque impij obambulant, cum exaltantur leves inter filios hominum, Psal. 12. v. 9.

Mundus quasi nova Babel est, in quâ variæ confusiones occurrunt, Genes. 11. vers. 9. hîc nobis vox cœlestis acclamat: Exite, de illa, populus meus, ut ne participes sitis delictorum ejus, & de plagis ejus non accipiat, Apoc. 18. vers. 4. Salvate animas vestras, ut Angelus Lothum dixit, Genes. 19. vers. 17. & Paulus quoque monet nos, ut quæ retrò sunt oblitiscens; ad ea quæ priora sunt nos extendamus, ad scopum & ad bravium supernæ vocationis Dei, in Christo Jesu, Philipp. 3. vers. 13, 14.

